

Кыргыз Республикасынын Улуттук илимдер академиясынын Ч.Айтматов атындагы Тил жана адабият институту, Жусуп Баласагын атындагы Кыргыз улуттук университети жана К.Карасаев атындагы Бишкек мамлекеттик университетине караштуу Д 10.23.667 диссертациялык кеңештин эксперти - филология илимдеринин доктору, доцент Султанова Жыпар Оморовнанын 10.01.10 – журналистика адистиги боюнча филология илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн берилген **Мамырова Махабат Каримовнанын «Эгемендүү Кыргызстандын түштүк аймагындагы гезиттердин өнүгүүсү (1991-2016 жылдар)»** деген темадагы диссертациясына

КОРУТУНДУСУ

Эксперт изденүүчү Мамырова Махабат Каримовнанын «Эгемендүү Кыргызстандын түштүк аймагындагы гезиттердин өнүгүүсү (1991-2016 жылдар)» деген темадагы диссертациясын карап чыгып, төмөндөгүдөй чечимге келди:

1. Диссертациялык кеңешке диссертацияларды коргоого кабыл алуу укугу берилген адистикке иштин дал келиши.

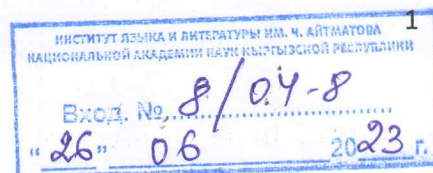
Сунуш кылынган кандидаттык диссертация диссертациялык кеңештин профилине туура келет.

Иште 10.01.10 – журналистика адистигинин паспортуна толугу менен жооп берүүчү Кыргызстандын түштүк аймагындагы гезиттердин эгемендүүлүк 1991-2016 жылдарындагы өнүгүүсүн изилдөө жүргүзүлөт.

2. Иштин максаты катары Кыргызстандын түштүк аймагындагы гезиттердин эгемендүүлүк жылдарындагы өнүгүү тенденциясы, абалы, ийгилик, кемчиликтери жана маалыматтарды берүү ыкмалары Ош, Жалал-Абад, Баткен областтарындагы басма сөздө 1990-2016-жылдарда орун алган өзгөчө учурларды (ыңкылап, коогалаң, митингдер) чагылдыруусу аркылуу изилденип, жыйынтык чыгаруу алынган.

Коюлган максат диссертацияда төмөндөгү милдеттерди аткаруу менен чечилген:

1. Басма сөз тармагын изилдөөнүн теориялык негиздерине таянып, азыркы учурга чейин иликтенген илимий эмгектерди талдоо.
2. Эгемен жылдардагы маалымат каражаттарынын өнүгүүсүнүн тарыхый этаптарын аныктоо.
3. Басма сөздү изилдөөнүн методологиясы менен методдордун аныктоо.
4. Ош, Жалал-Абад, Баткен аймактарындагы басма сөздө орун алган өзгөчөлүктөрдү белгилөө.
5. Экстремалдык кырдаалдарды (Ош-1990, Баткен-1999, Аксы-2002 митинг) чагылдырган басма сөздүн материалдарын талдоо.
6. Ыңкылаптардын (Март-2005, Апрель-2010, Ош-2010) контекстинде иштеген аймактык прессанын материалдарын талдоого алуу.

7. Кыргызстандагы мониторингдердин отчётторундагы жана медиа комиссиянын материалдарындагы түштүк регионго тиешелүү фактыларды анализдөө.

8. Журналисттерге коюлган доо арыздар боюнча соттун чыгарган чечимдеринин укуктук жактан тууралыгын талдоо.

9. Илимий изилдөөнүн жыйынтыгын чыгаруу.

Диссертациянын ар бир бөлүмү (параграфы) мында жазылган милдеттерге арналып, аларды чечмелеп берет.

“Басма сөздүн теориясы жана методологиясы” деген I главанын 1 бөлүмү “Басма сөз тармагын изилдөөнүн теориялык негиздери жана Кыргызстанда жазылган илимий эмгектер” деп аталат. Мында изденүүчү башка өлкөлөрдүн жана Кыргызстандагы алгачкы гезиттери боюнча кыскача маалымат берип, совет доорундагы жана азыркы журналистиканы изилдеген илимпоздордун эмгектерине кайрылат. “Эгемен доорундагы маалымат каражаттарынын өнүгүүсүнүн тарыхый этаптары” деген 2 бөлүм медиа каражаттарынын совет бийлигинин көзөмөлүнөн бошошун жана алардын жаңы бийликке болгон мамилесин көрсөтөт. «Басма сөздү изилдөөдөгү илимий методдор» деген 3 бөлүм болсо журналистикадагы илимий изилдөө методологиясынын негиздерин аныктайт.

“Түштүк регионундагы басма сөздүн багыттары жана коогалуу учурларды чагылдыруунун өзгөчөлүктөрү” аттуу II главанын 1 “Ош, Баткен, Жалал-Абад аймактарындагы басма сөз, анын өзгөчөлүктөрү» деген бөлүмүндө изилдөөчү ушул областтардын гезиттерин атап, түштүк жактагы басма сөздүн негизги өнүгүү процесстерин иликтеп чыгууга багыт алат. “Экстремалдык кырдаалдарды (Ош-1990, Баткен – 1999, Аксы – 2002) чагылдырган басма сөз” деген 2 бөлүм саясий журналистиканын маселелерин козгойт. 3 бөлүм “Ыңкылаптардын (март 2005, апрель 2010, Ош-2010) учурундагы региондук прессанын ролу жана орду” деп аталып, мында курч саясий окуялар түштүк басма сөздүн материалдары аркылуу иликтелген.

“Мониторингдердин отчёттору, медиа боюнча комиссиянын материалдары, журналисттерге коюлган доо арыздар жана илимий изилдөөнүн жыйынтыгы” деген III главаны үч бөлүмгө (1- “Кыргызстандагы мониторингдердин отчёттору жана медиа комиссиянын материалдары (түштүк регион боюнча)”, 2 – “Журналисттерге коюлган доо арыздар жана соттордун чагылдырган чечимдеринин укуктук негиздери”, 3 – “Илимий изилдөөнүн жыйынтыгы”) бөлүп, фактыларды мониторинг жасагандан кийин, диссертант темага байланыштуу тыянактарды чыгарган.

Коюлган милдеттерге (милдеттерге жетүүнүн этаптары, каражаттары жана методдору ж.б.у.с.) ылайык максатка жетүү мүмкүнчүлүгүн баалоо:

Изденүүчү адегенде Кыргызстандагы гезиттердин өнүгүү процесстеринин теориялык негиздерин изилдеп, бул багыттагы илимий

эмгектерди талдоо аркылуу өнүгүү этаптарын аныктап, андан соң түштүктө орун алган өзгөчө кырдаалда иш жүргүзгөн жергиликтүү басма сөз каражаттарын өз алдынча карап, алардын өзгөчөлүктөрдү белгилеген. Ушулардын негизинде түштүк аймактагы гезиттердин өнүгүүсү каралган.

Бул контексте изденүүчү талдоодо негизги ыкма катары салыштырматарыхый ыкмасын колдонуп, басма сөз каражаттарынын окшоштук жана айырмалуу (өзгөчүлүк) жактарын көрсөткөн. Анализ менен синтез жана жалпылоо ыкмаларын колдонуу аркылуу изилдөө жүргүзгөн.

Диссертациянын изилдөө объектисинин диссертациянын максат жана милдеттерине ылайык келиши:

Иштин объектиси катары Кыргызстандын түштүк аймагындагы гезиттерин изилдөө жана алардын эгемендүүлүк жылдарда аталган аймакта орун алган өзгөчө кырдаалдарды чагылдыруусун талдоо диссертациянын белгиленген максатына, милдеттерине толугу менен ылайык келет.

Изилдөө методдорунун диссертациянын милдеттерине (заманбап аппараттарды колдонуу, лабораториялардын сертификаттарынын, адекваттуу статистикалык иштеп чыгуулардын болушу), ар бир милдети боюнча ылайык келиши:

Изденүүчү тогуз пункттан турган милдеттердин ар бирине журналистиканын салыштырма-тарыхый, анализ менен синтез жана жалпылоо методдорун колдонуу менен илимий талдоо жүргүзүп, конкреттүү жыйынтыктарды чыгарууга аракет кылган. Статистикалык маалыматтарды жыйноо үстүндө да кеңири иштегенин көрсө болот.

Диссертациянын темасынын актуалдуулугу:

Кыргыз журналистикасынын тарыхына жана теориясына арналган илимий эмгектер учурда аз. Ал эми аймактык басма сөз каражаттарынын тарыхый жагы да, теориялык жагы да, саясий жагы да талдоого алына элек. Ошондуктан аймактарда жарык коргон массалык-маалымат каражаттарын изилдөө муктаждыгы зор. Бул диссертацияда эгемен доордо түштүк аймактагы гезиттерди изилдеп, аймакта орун алган экстремалдык учурларды ал гезиттерде чагылдырылышын иликтоө бул багыттагы алгачкы аракет болуп саналат. Диссертациянын актуалдуулугу – мына ушунда.

Диссертацияда коюлган милдеттердин ар бирин чечүү зарылдыгын негиздөөдө илимий адабияттардагы маалыматтарга сын анализ жүргүзүүнүн даражасы жана толуктугу:

Диссертант темага байланышы бар адабияттарды жетишээрлик дэцгээлде пайдаланганын көрсө болот. Ал басма сөз жаатындагы ата мекендик жана чет элдик авторлордун эмгектерин колдонуп жана өзүнөн мурункулардын илимий эмгектерине сын анализ жүргүзүп, аны диссертациясынын темасын андан ары ачуу үчүн колдонгон.

Жогоруда айтылгандардын негизинде изденүүчү тарабынан жүргүзүлгөн илимий изилдөө актуалдуу жана оз убактысында, бүгүнкү

күндөгү Кыргызстандын басма сөз каражаттарынын өнүгүүсү үчүн пайдалуу эмгек деп корутундулоого болот.

3. Илимий натыйжалар

3.1. Иште филология илимдеринин анын ичинде журналистиканын өнүгүшү үчүн бир кыйла мааниге ээ төмөндөгүдөй илимий негизделген жаңы натыйжалар келтирилген:

- Буга чейин регионалдык басма сөз өз алдынча иликтөөдөн өткөн эмес. Түштүк аймактык басма сөз каражаттын коомго тийгизген таасирин жергиликтүү аспектилердин алкагында аныкталган. Сөз эркиндиги ар бир аймакта өзгөчөрөөк болот, демек ар бир аймак боюнча өз алдынча изилдөө жүргүзүү максатка ылайыктуу.

- Бизде медиа тармак бийликтин көзөмөлүнөн кутула албай келе жатат. Басма сөздүн ушул жагын талдоого алганда, анда ар бир аймактагы гезиттер белгилүү чекте өз алдынча болуп, бир калыпка түшүп, окшош болбойт, себеби бул – андагы жашаган элдердин жашоо шартына, маданий деңгээлине, саясий коз караштарына байланыштуу болот.

- Диссертацияда экстремалдуу кырдаалда иш жүргүзгөн жергиликтүү басма сөз каражаттары ар бир областын алкагында өз алдынча каралды. Кыргыз коомчулугу ар дайым (ар бир президенттин мезгилинде) демократиянын эң негизги принциптерин жетекчиликке алуу менен жашоого умтулушат.

- Бийликтин адилетсиз чечимдерине баш ийбей, каршы чыгып, өз көмөчүнө күл тарткан президенттерди өлкөдөн кууп жиберешүүдө. Демек, биздин элде кулдук сезим жок, бул – өлкөбүз үчүн чоң утуш. Элдин аң-сезиминин ойгонушуна медиа каражаттардын салымы зор, айрыкча, эркин басма сөз каражаттарынын. Эркин басма сөз каражаттарынын коомдогу, эл ичиндеги орду – өз алдынча изилдөөнү талап кылат.

3.2. Диссертацияда колдонулган салыштырма-тарыхый, анализ менен синтез жана жалпылоо методдору изилдөөнүн жүрүшүндө өзүнүн эффективдүүлүгүн көрсөтүп, туура тыянак чыгарууга алып келген.

3.3. Кыргызстандын түштүк аймагындагы гезиттердин өзгөчүлүктөрүнө арналган бул чөйрөдөгү жаңы изилдөөсү оң пикирге татыктуу.

Диссертант өзүнүн ишинде колдонгон методдор жана адабияттар иштин ишенимдүүлүгүн көрсөтөт.

3.4. Диссертацияда журналистика үчүн олуттуу мааниге ээ болгон төмөнкүдөй белгилер бар:

1. Кыргызстандагы басма сөз каражаттарын иликтөөдөгү курч маселелер жана көйгөйлөр чагылдырылган.

2. Диссертациянын жыйынтыктары журналистика үчүн маанилүү жана колдонууга ээ.

4. Алынган натыйжалардын практикалык маанилүүлүгү:

1. Жогорку окуу жайларынын журналистика адистиги боюнча окуу программаларын жана окуу куралдарын түзүүдө пайдаланса болот.

2. Журналистика адистиги боюнча студенттерге, изденүүчүлөргө, аспиранттарга жана окумуштуу-методисттердин иштерине илимий-методикалык маалымат катары салымын кошот жана теориялык көмөк, багыт болуп бере алат.

3. Ал эми окутуучулар үчүн «экстремалдык учурлардагы пресса», «гезиттерге мониторинг», «журналисттерге коюлган доо арыздар» деп аталган тематикалык семинарларды өткөрүүгө мүмкүнчүлүк жаратат.

Диссертациянын материалдары төмөнкү документтерде, материалдарда колдонулган:

1. Мамырова, М. К. Чындыктын шам чырагындай болгон Чыңгыз Айтматов [Текст] / М.К.Мамырова // ОшМУнун Жарчысы IV чыгарылышы. – 2016. – № 4. – 84-87-б. ISSN 1694-7452 [https:// www. elibrary.ru /download/ elibrary_28198781_39779488.pdf](https://www.elibrary.ru/download/elibrary_28198781_39779488.pdf)

2. Мамырова, М. К. Чыңгыз Айтматовдун корком маалыматтарды чыгармада чагылдыруу чеберчилиги [Текст] / М.К. Мамырова // Ош МУнун Жарчысы. – 2016. – №3. – 237-241-б. ISSN1694-7452[https:// www. elibrary.ru/ download/elibrary_30547505_24509866.pdf](https://www.elibrary.ru/download/elibrary_30547505_24509866.pdf)

3. Мамырова, М.К. «Кыргыз туусу» гезитинин тарыхый барактарына саресеп [Текст] / М.К. Мамырова // Ош МУнун Жарчысы. – 2016. – №3. – 291-295-б. ISSN1694-7452https://www.elibrary.ru/download/elibrary_30547521_26236092.pdf

4. Мамырова, М.К. Положительные и отрицательные стороны СМИ на юге Кыргызстана [Текст] / М.К.Мамырова//Ош МУнун Жарчысы.– 2017. №3. – 126-129-б. ISSN1694-7452[https://www.elibrary.ru/download/ elibrary_30714968_63369882.pdf](https://www.elibrary.ru/download/elibrary_30714968_63369882.pdf)

5. Мамырова, М. К. Ч. Айтматов – ХХ кылымдын көркөм сөз өнөрүнүн корифеи [Текст] / М.К. Мамырова //Ош МУнун Жарчысы.– 2018. – №4. – 117-123-б. ISSN1694-7452[https://www.elibrary.ru/download/ elibrary_37074081_89178140.pdf](https://www.elibrary.ru/download/elibrary_37074081_89178140.pdf)

6. Мамырова, М. К. Газеты южного региона Кыргызстана в период независимости (доклад) [Текст] / М.К. Мамырова //Форум молодых ученых. – 2018. – №9(25). – С. 533-537 ISSN 2500-4050<https://www.elibrary.ru/item.Asp?id=36457153>

7. Мамырова, М. К. Кыргызстандагы экинчи «Ош окуясынын» басма сөздөгү чагылдырышы жөнүндө (2010-жыл, июнь) [Текст] / М.К. Мамырова // Наука, новые технологии и инновации Кыргызстана. – 2018. – № 6.–175-177-б. ISSN 1694-7649https://www.elibrary.ru/download/elibrary_36423575_53391549.pdf

8. Мамырова, М. К. Кыргызстандын «Ош окуясынын» учурундагы массалык маалымат жөнүндө (1990-жыл, июнь)[Текст] / М.К. Мамырова // Наука, новые технологии и инновации Кыргызстана. – 2018. ISSN 1694-7649https://www.elibrary.ru/download/elibrary_36423578_41070382.pdf

9. Мамырова, М. К. «Освещение в СМИ межэтнических отношений» (на примере ошского региона) (доклад) [Текст] / М.К.Мамырова // Өзбекстан Республикасы Ташкент. – «Онлайн журналистикасы» – 2018. – №1/02. – www.seience.kg

10. Мамырова, М. К. Влияние социальных сетей на мировоззрение молодежи [Текст] / М.К. Мамырова // Өзбекстан Республикасы Бердах атындагы каракалпак атындагы университетти. – 2019. – 102-107-б. ISBN 978-9943-5744-0-3 <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1742-6596/1889/2/022030>.

11. Мамырова, М. К. Жаштардын дүйнө таанымына жана көз караштарына социалдык тармактардын тийгизген таасири (статья) [Текст] / М. К. Мамырова // ОшМУнун Жарчысы.– 2019. – №3. – 145-149-б. ISSN1694-7452 https://www.elibrary.ru/download/elibrary_42965448_85779244.pdf

12. Мамырова, М. К. Макалалардын жанр жактан бөлүнүшү жана алардын мазмуну (статья) [Текст] / М.К. Мамырова // ОшМУнун Жарчысы.– 2019. – №3. – 151-153-б. ISSN1694-7452 https://www.elibrary.ru/download/elibrary_42965449_47811868.pdf

13. Мамырова, М. К. Электрондук басма сөздүн орду жана бөлүктөрү (статья) [Текст] / М.К. Мамырова // Известия ВУЗов Кыргызстана. –2019. – №11. – 151-155-б. ISSN1694 7681 https://www.elibrary.ru/download/elibrary_45642132_96883675.pdf

14. Мамырова, М. К. Online training of students of applied physics in the field of circuitry(статья)[Текст] /М.К. Мамырова//Journal of Physics: Conference Series. – 2021. Vol. 1889. 022030 7-бет. 40-бал.5/4D.Luchanipov, R Vazhenov ...баары 5 адам <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1742-6596/1889/2/022030>

15. Мамырова, М. К. Кыргызстан: Судебные иски к журналистам в защиту чести президента А. Атамбаева [Текст] / М.К. Мамырова // IV Международная научно-практическая конференция. Приоритетные векторы развития промышленности и сельского хозяйства. – Макеевка. – 2021. <https://cloud.mail.ru/public/RES8/eyXnAHbGf>

16. Мамырова, М. К. Басма сөздөгү редактордун кызматы жана ролу [Текст] / М.К. Мамырова // Ош МУнун Жарчысы. – 2021. Т.2. – №4. – 1280-1288-б. ISSN1694-7452 https://www.oshsu.kg/storage/uploads/files/11630489828Pedagogika_i_psihologiYubiley_Momunaliev_S.2021.pdf

17. Мамырова, М. К. Кыргыз басма сөзү жана анын тарыхы [Текст] / М.К. Мамырова // Ош МУнун Жарчысы.– 2021. Т.2. – №4. – 1289-1295-б. ISSN1694-7452 https://www.oshsu.kg/storage/uploads/files/11630489828Pedagogika_i_psihologiYubiley_Momunaliev_S.2021.pdf

18. Мамырова, М. К. «Кровавое воскресенье» на юге Кыргызстана: отражение события 2002 года в СМИ страны (доклад) [Текст] / М.К. Мамырова // Медиаландшафт России и мира: прошлое, настоящее и будущее.

// сборник научных статей. – Москва. – 2021. – С. 370-375. ISBN 978-5-209-10912-9 <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=46242326>

19. Мамырова, М.К. Роль электронной прессы в СМИ [Текст] / М.К. Мамырова // сборник научных статей. – Нижневартовск Россия <https://elibrary.ru/item.asp?id=47469575>; <https://www.archive-bulletennauki.com/article/73/54>

5. Авторефераттын диссертациянын мазмунуна дал келиши.

Автореферат толугу менен диссертациянын мазмунуна, анда коюлган изилдөөнүн максат жана милдеттерине дал келет. Бирок кыргыз жана орус тилиндеги авторефераттар түзүмү жана тексти боюнча дээрлик айырмаланат.

6. Айрым мүчүлүштүктөр:

Эмгекте олуттуу мүчүлүштүктөр бар.

1. Диссертациялык иштин түзүмүндө диссертация үч главадан, ар бир глава үч бөлүмдөн турат дегени менен ар бир глава – бөлүм деп, бөлүм – параграф деп берилген. Кыргыз жана орус тилиндеги авторефераттарда да ушул мүчүлүштүк байкалат.

2. Диссертациянын текстин даярдоо Диссертация жана авторефераттарды тариздөө боюнча УАКтын Нускамасынын чегинде болушу зарыл, мисалы: I, II, III Глава деген сөздөр беттин ортосуна жазылып, абзацтардын чектери биркелки болушу керек.

4.Тексте кездешкен бир канча аббревиатуралар (ВАК,ГКНБ,МВД), Генпрокуратура, Консот деген сөздөр кыргызча жана толугу менен берилиши талапка ылайык.

5.Диссертация илимий тилде жазылышы керек. Бул илимий иште адабий-публистикалык стилде жазылып калган жерлер кездешет.

6.Пайдаланган адабияттар тизмеси жогорудагы Нускамага ылайык түзүлгөн. Бирок, тизмедеги 9,14, 42,53,62-66, 69-71, 73-79, 81-83,85-90,110-118, 124, 126-127,129,134,136-138,146 пункттары текстте шилтеме катары көрсөтүлгөн эмес. Мисалы, текстте көрсөтүлгөн 15 пункт тизмеге туура келбейт, 42 пунктта башка адабият берилген. Мындай туура эмес жазылган шилтемелер өтө көп.

7. Диссертациянын негизги бөлүмдөрүндө статистикалык материалдар өтө арбын экенин көрсө болот. Бирок бул керектүү материалдар диссертациянын темасындагы эгемендүү Кыргызстандын түштүк аймагындагы гезиттердин өнүгүүсүнөн четтеп калганын айтып, аталган изилдөөлөрдү тема менен байланыштыруу керектигин белгилей кетүү керек.

8. Эки тилдеги авторефераттар бири-бирине түзүмү да, тексттери да боюнча дал келбейт жана экөөндө да орфографиялык, техникалык каталар көп, булар оңдоп-түзөөгө муктаж.

7. Сунуштар:

Жетектөөчү уюмду, расмий оппоненттерди дайындоо жөнүндө сунуштар.

Бул кандидаттык диссертация боюнча **жетектөөчү уюм** катары 10.01.10 – журналистика адистиги боюнча илимий адистиги бар И.Арабаев атындагы Кыргыз мамлекеттик университетинин журналистика кафедрасын бекитүү сунушталат.

Биринчи расмий оппонент катары **Омашев Намазалы Омашевич**, филология илимдеринин доктору, профессор (журналистика боюнча эмгектери: «Фельетон как жанр радиожурналистики (на материалах Всесоюзного и Казахского радио»: автореферат дис. ... кандидата филологических наук/ МГУ им. М. В. Ломоносова., - Москва, 1984. - 24 с., автореферат боюнча шифры - 10.01.10) сунушталат.

Экинчи расмий оппонент катары филология илимдеринин кандидаты, доцент **Асанова Алтын Асановна** (журналистика боюнча эмгектери: Чингиз Айтматов - публицист: автореферат дис. ... кандидата филологических наук/ МГУ им. М. В. Ломоносова. Фак. журналистики. Каф. истории парт.-сов. печати. - Москва, 1989. - 23 с., автореферат боюнча шифры - 10.01.10) сунушталат.

8. Сунуштамалар:

Диссертациянын негизги максаты темасына жараша Кыргызстандагы эгемен жылдарындагы түштүк аймагындагы гезиттердин өнүгүүсү болгондуктан негизги акцентти өнүгүүгө коюп, экстремалдуу кырдаалдарды чагылдырууну гезиттердин өнүгүүсүнө байланыштырган кыскача тыянактарды тийиштүү жерлерге берип, диссертациянын темасын ийине жеткирип ачуу талапка ылайык.

Ар бир главага берилген тыянак диссертациянын темасына, максатына, милдетине шайкеш келиши керек. Ар бир тыянакты ушул контексте жетик иштеп чыгуу сунушталат.

Диссертациянын түзүмүн главаларга, бөлүмдөргө бөлүштүрүүнү, жана булардын эки тилдеги авторефераттарда диссертациядагысына дал болушун камсыз кылып, мазмунундагы жана тексттеги беттерди оңдоп-түзөө талапка ылайык болот.

Пайдаланган адабияттарды, булактарды колдонууну кайра карап чыгып, текстте аларга шилтемелерди жөнгө салуу керектелет.

Диссертациянын кыргыз жана орус тилиндеги авторефератын редакциялоо үстүнөн кылдаттык менен иштеп чыгып, түзүмдөрүн, тексттерин бир түрдүүлүккө келтирүү сунушталат.

9. Корутунду

Бул диссертация Кыргызстандын түштүк аймагындагы басма сөз каражаттарын талдоо, буга байланыштуу учурларды чагылдырууну иликтөө алгачкы иш болуп эсептелет. Бул тема боюнча изилдөөлөр журналистика чөйрөсүндөгү илимий өнүгүү үчүн маанилүү жана актуалдуу экендигин

2

белгилөө менен диссертацияда, авторефераттарда оңдоого муктаж көп мүчүлүштүктөр бар экендигин айта кетиш керек.

Диссертациянын главаларын, ар бир бөлүмүн, кыргызча, орусча жазылган авторефераттарын талдап, карап көргөндө, эки жактуу сезим пайда болду. Бир жагынан, иште журналистика үчүн абдан көйгөйлүү, мааниси зор, буга чейин изилденбеген маселелер орун алды. Экинчи жагынан, диссертациянын бөлүмдөрүндө буга чейин белгилүү фактылар баяндалып, кээ бир логикалык байланыштар жоготулуп, ар тараптуу мүчүлүштүктөр кездешип жатат. Иште статистикалык маалыматтарга басым жасалып, алардын темага ылайык илимий негиздемелери жетишсиз болуп жатат.

10. Диссертациялык кеңештин эксперти сунуш кылынган документтерди карап чыгып, КР УИАнын Ч.Айтматов атындагы Тил жана адабият институту, Ж.Баласагын атындагы Кыргыз улуттук университети менен К.Карасаев атындагы Бишкек мамлекеттик университетине караштуу илимдин доктору (кандидаты) окумуштуулук даражасын коргоо үчүн түзүлгөн Д 10.23.667 диссертациялык кеңешине 10.01.10 – журналистика адистиги боюнча филология илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн жазылган **Мамырова Махабат Каримовнанын «Эгемендүү Кыргызстандын түштүк аймагындагы гезиттердин өнүгүүсү (1991-2016 жылдар)» деген темадагы диссертациясын изденүүчү кылдаттык менен кайра карап чыгып, аталган мүчүлүштүктөрдү оңдогондон кийин кароого алууну сунуш кылат.**

**Эксперт,
филология илимдеринин доктору**

Султанова Жыпар Оморовна

23.06.2023 ж.

Эсперттик топтун мүчөсүнүн колун тастыктаймын:

**Д 10.23.667 Диссертациялык кеңешинин
окумуштуу катчысы, ф.и.к.**

Н.Ыйсаева